
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מבוא לחקר תרבות עממית - חלק ב' - 12111

תאריך עדכון אחרון 08-11-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: פולקלור ותרבות עממית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' הגר סלמון

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Hagar.Salamon@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ג', 16:00-15:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בקורס זה, המשכו של מבוא לחקר תרבות עממית חלק א', נסקור את האסכולות התאורטיות הבולטות בחקר הפולקלור והתרבות העממית והתייחסותן זו לזו. בתוך כך נתחקה אחר התפתחות החשיבה בתחום והקשרים המתקיימים בינו ובין תחומים אקדמיים אחרים (כגון ספרות, בלשנות, אמנות, מדע הדתות, פסיכולוגיה ואנתרופולוגיה). תשומת לב מיוחדת תינתן לפולקלור היהודי ולתרבות העממית הישראלית, תוך בחינת האפיונים המיוחדים והמשותפים בינו ובין זה המתקיים בהקשרים תרבותיים אחרים.

מטרות הקורס:

היכרות עם התשתית התאורטית בחקר הפולקלור והתרבות העממית

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיומו של הקורס הסטודנטים יהיו מסוגלים לחשוב ולנתח ביטויים תרבותיים עממיים באמצעות גישות תאורטיות מרכזיות.

דרישות נוכחות (%):

נוכחות בשיעורים מומלצת ורצויה, אך אינה חובה

שיטת ההוראה בקורס: הוראה פרונטאלית וקריאה מלווה. בנוסף לחומר השיעור, הקורס מבוסס על קריאה. טקסטים רבים הינם מחקרים העוסקים במקרים ותרבויות ספציפיות. אלה ייקראו בקורס כדי ללמוד כיצד הכותבים והאסכולות השונות אותן הם מייצגים מתבוננים במקרים ספציפיים. כך, הפריטים הביבליוגרפים מייצגים פרספקטיבות אינטלקטואליות-תיאורטיות בחקר תרבות עממית ופולקלור.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

חקר תרבות עממית ופולקלור כדיסציפלינה מדעית; קוסמולוגיה ותרבות עממית; חקר הטקס; גישות סמליות; גישה פרשנית; גישות של ביצוע ותהליך; פמיניזם ופולקלור; כוח והתנגדות; גישות פוסט סטרוקטורליות; גישות פוסטמודרניות.

חומר חובה לקריאה:

Myerhoff B., "Rites of Passage: Process and Paradox", in: V. Turner (ed.), Celebrations, 1982, pp. 109-135.

Turner, V.- "Symbols in African Ritual", in: d. Dolgin et al (eds.), Symbolic Anthropology, N.Y. 1977, pp. 183-194.

Bilu, Y.- "The Inner Limits of Cummunitas: A Covert Dimension of Pilgrimage Experience" Ethos, 16, 1988, pp. 302-325.

וסרפל, רחל. - "הנידה כסמל זהות וכמשאב כוחני", בתוך: ישראל: אנתרופולוגיה מקומית, אורית

- אבוהב ואחרים (עורכים), צ' ריקובר, 1998, עמ' 377-391.
 גירץ, ק. - פרק 1: "תיאור גדוש: לקראת תיאוריית תרבות פרשנית", פרשנות של תרבויות, כתר, עמ' 39-15.
- פרק 11: "משחק עמוק: הערות על קרב התרנגולים הבאלינזי", עמ' 273-305.
 גולדברג, הרוי. - "שבירת כוס בחתונה: ראייה אנתרופולוגית פרשנית" בתוך: ישראל: אנתרופולוגיה מקומית, אורית אבוהב ואחרים (עורכים), צ' ריקובר, 1998, עמ' 595-608.
 כתיאל, תמר. - "סגנון דיבור כסגנון תרבות: לדבר 'דוגרי', לעשות 'מוסיירה'", בתוך: מילות מפתח: דפוסי תרבות ותקשורת בישראל, זמורה ביתן, 1999, עמ' 206-225.
 פוקו, מישל. ההיסטוריה של המיניות, תל אביב, הקיבוץ המאוחד 1997, עמ' 80-90 ("חלוקה לתקופות"); 91-108 ("הזכות להמית והכוח על החיים").
 בוירין, דניאל. - "תעלולנים, מקדשי השם ופייסנים - תסריטים נסתרים ומיומנויות ההתנגדות של הפזורה" תיאוריה וביקורת 10, 1997, עמ' 145-162.
 קפלן, סטיב. - "התנגדות יומיומית בין יהודי אתיופיה: מבט מן המחקר, מבט על המחקר", תיאוריה וביקורת 10, 1997, עמ' 163-173.
- Stone, Kay. - "Things Walt Disney Never Told Us", *Women and Folklore: Images and Genres*, Farrer, C.R. (ed.), Waveland Press, 1986, pp. 42-50.
- Degh, Linda. - *American Folklore and the Mass Media*, Indiana University Press, 1994, ch. 4 (pp. 80-109).
- אלכסנדר, תמר. - "המעשייה הנשית הספרדית-יהודית: טרזין יפה התואר" ידע-עם, כרך כ"ו, 1995, עמ' 80-94.
- בילו, יורם. - "חקר התרבות העממית בעידן הפוסט מודרני: סיפור אישי", תיאוריה וביקורת 10, 1997, עמ' 37-54.
- Tedlock. B. - "From Participant Observation to the Observation of Participation: The Emergence of Narrative Ethnography", *Journal of Anthropological Research* 47 (1): 69-94.
- סלמון, ה. - "סטיקרים פוליטיים בישראל: הכביש כזירה עממית טעונת רגשות" מחקרי ירושלים בפולקלור יהודי, כרך כ"א 2001, עמ' 113-144.

חומר לקריאה נוספת:

אין

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %
 הרצאה 0 %
 השתתפות 0 %
 הגשת עבודה 0 %
 הגשת תרגילים 0 %
 הגשת דו"חות 0 %
 פרויקט מחקר 0 %
 בחנים 0 %
 אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

הקורס פתוח גם לתלמידי מוסמך בתכנית לחקר פולקלור ותרבות עממית